

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

Ó-vár Vizi utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL:

Középtutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Pár nap előtt következő barátságos közlést vettem: „Minekutána az ide való (brassói) városi község, ezeltől 4 héttel a fels. kormánytól, a régi szász statúták, regulatív pontok és szász grófságnak stb., visszahelyezését kérelmeztek, s ebbeli kérelmeket leginkább azon indokkal támogaták, hogy az erdélyi magyar nemzet is, még azelőtt, s addig, a régi alkotmányok visszaállítását minden uton s módon sürgeti; ennél fogva utazásomból visszafordulván, azt tapasztaltam, hogy az oláhoknak előbbkelő tagjait egy kimondatlan gyanu és félelem töltö el; a miatt ők már is óvást terjesztettek a fő kormányhoz, a szászok kérelme ellen, a nép t. i. erősen fél, hogy utóljára mégis csak a régi magyar-, székely-, szász unio, mely örökösön az oláhok ellen volt intézve, megint helyre fog jönni, és hogy az oláhok mindenestére megint az alkotmány védbástyáin kívül fognak maradni.

És ezen hangulatot én csak tegnapi napon tapasztaltattam a maga teljén megváltozott erejében.

Telhat ez a valódi oka, hogy nemzetem felekezették, még csak gr. Széchenyiféle aláírásoktól is óvakodnak, és azokban mintegy kelepézt képzelnek magoknak.

Ezek gyűlöletesei a százados gyanúsítások és egymás elleni felferléseknek.

Eddig a közlés, mely nézetem szerint, már jó akaratu őszinteséggel fogva is figyelmet érdemel.

Alig hihetem, hogy a fennebbi sorokban említett hangulat azon mértékben léteznék, mint azt a fennebbi közlés tisztelt írója állítja, alig képzelem, hogy az a román nemzet nagyjainak találna helyet, kik alatt az irt nemzet legmivelőbbjeit kell értenünk, mert ezektől bizton várhatni, hogy a jelen viszonyokat fontolva revén, semmitől nem óvakodnak inkább, mint oly bizalmatlankodó aggodalmaktól, melyek a hazánkban jelenleg uralkodó nézetekben, mint szintén tényekben is alapot nem találhattak.

Mily további szándékkal kívánta legyen a brassói község tanácsa a szász földön a statúták s regulatív pontok visszaállítását, s mily erősségekkel élt ebbeli kívánsága támogatására, erről bővebb tudomásunk nincs; abból azonban, mit a közlőtől tudunk, nem bírjuk következtetni, hogy az irt község tanácsánál, valami a múltból a jövőbe átvinni szándékolt separatizmus célozása; mert, mit a magyarok iránti hivatkozás már maga is tanúsít, mert ugyanis azt biztosan állíthatjuk, hogy mi magyarok legkevésbé okot sem adtunk a közhaza irányában ily nemű aggodalmakra. Ezt tudniok kell azoknak, kik közlebbi időkben a két testvér haza legjelesebb, legnépszerűbb egyéniségeinek nemcsak tetteit és nyilatkozatait figyelemmel kísérték, de jövőre nézeteikről is magoknak biztos tudomást szerezni igyekeztek.

Világos ugyan is, miszerint mindazok, kiknek közhazánk jövője szívókn fekszik, az óhajtott mult lehető helyreállításával nem céloznak egyebet, mint megtalálni jövőnk alkotmányos uton kifejlődését azon alapjait, mely sokkal biztosabb minden elvont tanoknál, és elmékedéseknél, minden ábrándos kísérleteknél, s valamint 48-ban az akkori mult alapján az urbér megszűntetése, s más tagadhatatlan becses társadalmi nyereségek fejlődtek ki, melyeket megsemmisíteni, vagy csak megrövidíteni sem lehet szándékában egy észlelyb hazafinak sem, épp ugy most is tovább lehetend épiténünk a multa mind azon javításokat, melyek a hazánkban létező nemzetiségek kívánataival találkoznak, s szükségesek arra, hogy hazánk minden nemzetiségének akadálytalan fejlődése nemcsak lehetséges, de egyszersmind minden nyomás ellen biztosított is lehessen.

Ez vágyunk, ez teendők! Mindaz, ki a románokkal elhitetni igyekeznék, hogy őket az alkotmány sánczain kívül hagyni, vagy fejlődésüket — nemzetiségi tekintetben is — nyomni akarnók, a közhaza és mindnyájunk ármányos ellene, és rágalmazó, mert oly eszméket a jövőre senki sem táplál.

Legkevésbé valljuk pedig azokat magunkénak mi magyarok.

id. gr. Teleki Domokos.

D) Szemle. Ugy látszik, hogy a porosz-osztrák szorosabb szövetségbe vetett reményekben igen eldöntő vigasztalást nem találunk a francia-ellenes politikusok, és mindinkább jönnek azon meggyőződésre, hogy egy államra nézve még a leghatalmasb szomszédállamokkal véd- és dacszövetség sem nyújt kellő biztosítékot, hogyha annak államkormányza benn saját kebelében népei eldöntőbb részének közvéleményét és lelkesedését nem bírja.

A porosz hivatalos lap nyilatkozata, hangja, magatartása arra mutat, hogy a porosz állam a badeni találkozás óta még egy arasszal nagyobbak érzi magát, s mialatt valószínű hírek állítják, hogy a porosz regens Napoleonnak nem sokára a chalonai táborban viszonzandja látogatását, a porosz részről Ausztriának adott szorosabb szövetekezési nyilatkozatok mind problematikusabbnak tetszenek.

A szövetség reménye ahoz van kötve, ha Ausztria belügyeinek vezérletében a porosz nyomdokokat követi. És ez esetben is Velence biztosításáról szó sincsen. Elvégre is minden a miől közlebből némi zajt tüittek, nem látszik többnek lenni egy loyális jó szónál, melyben a diplomatia nem fűsvenyekedik, akkor kívált, ha a biztos kibuvó réseket is fenntartotta.

A hivatalos Preusz. Zeit. teljes határozottsággal kimondá közlebből, hogy Poroszország szilárdan megmarad

porosz politikája mellett, hogy ő nem akarja a bund népjogi köteleit sérteni, de azon államjogi bíraskodást, a mit a szövetséggyűlés, a német fejedelmek és népek kárára igénybe vett, soha el nem ismeri. Poroszország sem a német nép nemzeti törekvéseit nem akadályozandja, sem saját kormányzásának alkotmányos és nemzeti jellemét fel nem adja. Ez Badenben egyenesen kimondatott.

Ezen nyilatkozat felette fontos, ha meggondoljuk, hogy a német nép nemzeti törekvéseit nem akadályozandja, a német államok unioja, a német egység, ad analogiam olasz egység, s mint ez utóbbi nemzeti törekvést Szárdinria nem akadályozta, ugy az utóbbi Poroszország nem akadályozandja.

E porosz nyilatkozat felette fontos, habár azt az Ausztria érdekeihez szító lapok nem a szárdinai nem akadályozás értelmében veszik.

Annyi azonban bizonyos, hogy ezen utóbbi lapok nagy nehézt időt sejtene, s nyakra főre sürgetik Ausztria constituálását. Ausztriában ugyan még magáról az alkotmányról hivatalosan nincs szó, de kezd lenni az osztrák nézeteket tolmácsoló lapokban is.

Az Augsb. Allg. Zeit. idei 184-dik számában egy főcikket ezen cím alatt hoz: „Az osztrák alkotmánykérdéshez,“ (zur österreichischen Verfassungsfrage) melyben a többek között így ír: „Az osztrák népesség minden rétege, s pártjai mindinkább egyesülnek azon kívánnatban, hogy minél gyorsabban végrehajtsák egy szilárd szervezés, s a birodalom rendezett alkotmányozása. Akár azon polgári rendszabályokat tekintve, melyeket a kereskedelem és életmód körül, egy szilárd pénzérték, s az adózás körül egy szabályozott pénzügyi gazdaság létesítésében sovárognak; akár azon aggodalmakat fontolva meg, melyek a császári ház és állam közlebbi sorsa által a külső támadások lefegyverzésének eszközeire, s a keleti válság által igénybe vehető fellépés szükségességére vonatkoznak; — mindannyiszor csak egy gondolatra tér az ember: arra t. i. hogy a mi alkotmányos viszonyaink gyors megoldása (die schnelle Lösung unserer Verfassungsverhältnisse), legelső feladata egy kormányának, mely az osztrák koronának biztos jövőt akar előkészíteni. És ez a legelső, s valóban ildomos kívánság, melyen a császár minden hü alattvalójának csüggenie kell. Soha se lesznek drágábbak a szempillantások mint mostan. Egyetlen támadás, melyre Orosz- és Franciaország minden perezen készen állanak, a császári államot végtelenül, s talán visszahozhatatlanul előlökthetik önmegszilárdításának (consolidirung) céljától s győgyíthatlan sebeket ejthetnek azon. Ha Lajos Napoleon Badenben célját nem érte, s tapasztalá, hogy lehetlen az ajtóval berohanni Németország termébe; annál bizonyosabbak lehetnek, hogy ő megkísértendő bátrul jutni be a háza, és minden politikai tolvajkulesait Ausztria ellen felhasználja, hogy a hátulról ajtón át a háza juthasson, mialatt elől rohamot intéz. Ha a mint ön biztosít, Napoleon politikája Badenben „csütörtöket mondott,“ akkor félünk, hogy ő velünk osztrákokkal, s rajtuk át Németországgal is mielőbb csütörtöket fog mondani. És az utóbbi évek tapasztalatai folytán ki lehet biztos abban, hogy ő ily áltun nem fog céljához érni? Ausztria annál bizonyosabban egy támadás tárgya lesz, minél kevésbé akarnak Németország keleti részét egyenest megátadni. És így az hiszszük, hogy államunkra nézve sürgetőbb most mint volt valaha, házat jól rendbehozni, s e részben egy elvesztési való napja sincs. Mi azt hiszszük, hogy Ausztria fél év alatt magát consolidálhatja.“

A porosz herceggel hirdett szövetségre nézve is az Allg. Zeit. jól értesülni szokott írója nagyon is támaszkodik, és egyenest állítja, „ha Ausztria szövetségesekre akar számítani, legyen erős.“ Ausztriára valóban illik e közmondat: „Wer da hat, dem wird gegeben;“ s az Ausztriának pedig csak belső alkotmánya szilárd és szabad kifejtésében lehet minden erje.

E nótát hegedültek mostan az Allg. Zeitung jól értesült, s az osztrák érdekek iránt kétségbevonhatatlanul lelkesült írói is, e nótát, mely alatt a mi nyiretünk már el is kopott. Utánkötöttük azt, mint az emelkedő meggyőződések, s a haladó idők fontos jelenségeit.

Az író nyilatkozatából ugy látszik, hogy egy orosz s francia szövetség fenyegető hordereje el van ismerve, s tagadhatatlanul valami nagyszerű dolognak kell készülnie keleten. A lengyel kérdés egyszerre megpendül, s ugyanekezt égetővé válik a török-keresztények ügye, s jól értesült lapok állítják, hogy az orosz kéz alatt ígéretet tön Napoleonnak a lengyel királyság visszaállítására. Hogy ez ígéretet a keleti beteg ember hagyatékából akar az orosz kárterítést kapni, azt mindenki természetesen látja; mert csupán a nemzetiségek joga iránti tiszteletből bizony nem volna hajlandó az északi autocrata, legszébb királyságát kiszakítani koronájából éppen akkor, midőn akkora haderőről folytat rendelkezik, mennyivel nagyra kiterjesztett határait megvédhesse. De tagadhatatlan igen szerencsés csere volna a Vistuláért a Fekete tenger, vagy talán éppen a Dardanel-lak szorosa.

A Franciaországgal szomszédos Belgium is közlebből, mióta gyakrabban van szó a rajnai határról, nagyon meg van rettenve, és lapjai mennydörgő hangon beszélnek a „suffrage universel“ s ennek alapján az éretlen tömegre alapított despotizmus ellen. Általában a belga és angol sajtó közlebből nagyon is elítélte a „suffrage universel“-t, s a

nép jogait csak a nép által választott képviselőben ismerik el illetékesnek, hogy oly államkérdésekre nézve határozhasson, melyeknek megítélése, avagy csak felfogása is a mivelletlen néptömeg eszmekörén, s itélő tehetőségén felül esik. E kérdést most egy jeles tollu belga publicista De Fré igen megragadó ékesszólással tárgyalja. Tán lesz alkalmunk e röpirat néhány ide vonatkozó tételét ismertetni. Mindenesetre nagyon sajnálatos volna, ha Belgium szép szabadsága valaha a rajnai határkerésnek és a tömeg szavazatának martalékaul esnék.

az „Alg. Z.“ fennebbi cikke egy osztrák ellenes orosz trükköt támadás miatt tolmácsol, föl kell azt is említenünk, hogy más tudósításai módosítják az aggodalmat, s azt állítják, hogy közlebből az orosz csakugyan tiltakozik Szárdinria engedékenysége ellen a Garibaldi segélyezésében; sőt állítják, hogy Párisba az orosz egyenes jegyzéket küldött, hogy intervénialjanak a nagy hatalmak a nápolyi király mellett. Továbbá francia röpiratok s biztatások által az orosz lengyelek nagy izgalomba hozattak, s azt hiszik: ez a Napoleon műve, hogy Oroszországot zavarba hozza, s a vele együtttartásra erkölcsileg kényszerítse.

Igy most a hírek szerfölt zavarosok s ellenkezők, minők szoktak lenni, midőn fontos események állanak az ajtó előtt.

A kolozsvári nemzeti színháznál Széchenyi nevére alapítandó drámajutalomra a Bánffy-Hunyadon tartott s lapunkban is leirt Széchenyi-gyásznap alkalmával tett hazafias gyűjtőleket összesen 120 forintokat o. e. Gyarmati Miklós ur a fennemzett célra hozzánk átadta, mely a szükséges időig általunk a keblü kisegítő pénztárba tétetett át. Az alapítványra gyűlt és ajánlott egész összeg ekkor 1904 forint o. é., és így szinte 1/3-a a szükséglet összegnek. Ez indítvány legelső pártolója t. Bod Péter ur, az általa ajánlott 100 forint urbéri papirt hozzánk beküldötte.

Az erdélyi gazdasági-egylet igazgató választmánya rendes havi ülését július 2-kán tartotta meg, mely alkalmával az egyesület nyári közgyűlése megtartásának idejét folyó hó 31-ke délelőtti 10 órára jelölte ki. A közgyűlés tárgyai: elnöki, titoknoki, pénztárnoki jelentések és egyes indítványok.

A magyar kertészeti társulat őszi tárlatokat rendező egyetemes bizottmánya azon felszólítására, hogy a Kolozsvárt tartandó őszi gyűmöléstárlatot meglátogató küldöttség gyűléseiben a gazdasági-egylet magát képviseltesse, a választmány maga részéről képviselőül kinevezte: Tisza László, Füle István, Bodor Pál, Kocsi Károly és Mike Sándor urakat.

A pénztárnoki és titoknoki egyes jelentésekből örömmel tapasztalja a választmány, hogy az erdélyi gazdaközösségnek egyesületük iránti részvéte naponta növekedőben van. A martiusi közgyűlés óta a gazdasági-egyesületnek tagjai lettek mint alapítók: b. Bornemisza Ignác, Bokros Lajos, Dózsa István, Fröhlich Vilmos, gr. Kálnoki Pál, Simon Elek, gr. Teleki Miksa, Wagner Frigyes urak; mint részvényesek: Bartha Lajos, Horváth István, Lengyel Gábor, Magyar Mihály és Sebesi Sándor urak.

A pénztárba befizettek: készpénzzel Fröhlich Vilmos 100 pft urbéri papirban, gr. Teleki Miksa 500 ft, gr. Bethlen Mihály 500 ft, Szalánczi Albert 100, Arkosi Lajos 100 ft, Csató János 100 ft, b. Kemény Gábor 100 ft, Miksa Elek 100 ft, Simon Elek 100 ft, Zeyk Károly 100 és Sárpataki Zsigmond ur 50 pftok. Kolozsvárt júl. 6. 1860. Nagy János, titoknok.

Az erdélyi kölcsönös jég- és tüzkármentő társulat felhívása. (Folytatás.) — Negy evvel ezelőtt, több oldalról megtalálások arra határozották a társulat igazgatóságát, hogy miután a folyást növekedő részvét oda segítette fejlődni az intézet pénzerejét, miként kötelezettségének pontos teljesítése mellett is még mindig marad len kisebb nagyobb mennyiségű készlete, ezen ideiglenesen nélkülözhető pénzeket ne engedje gyűmölcs-telenül heverni, hanem kezelje úgy, hogy a szükségesetében rendelkezhető biztonsága mellett, hasznát hajtson a társulatnak mint erkölcsi személynek, hasznát a társulattal érdeklődő minden egyes tagnak és hasznát azon hazánkfiainak, kik ezen pénzek kikölcsönzése által segítve van. Megkezdte tehát a kölcsönös ügyletet. Mint az évi számadások tanúsítják, a kezdet itt is szerény volt; de a négy évi haladás fokozata mind n esetre érdekes adat hasonló vállalatok fejlődékénységére nézve. Aljon azért itt e négy évi ügylet eredményének összevont kimutatása. Élvezte a kölcsönös ügylet javalmát 1856. évb. 37 egyén 1146 ft 80 kr., mely után befolyt 213 ft 20 kr. k. 1857. „ 67 „ 20775 „ 86 „ „ „ 470 „ 84 „ „ 1858. „ 86 „ 28062 „ — „ „ „ 789 „ 86 „ „ 1859. „ 106 „ 35421 „ 89 „ „ „ 1317 „ 85 „ „ s így 4 é. a. 296 „ 95406 „ 55 „ „ „ 2791 „ 75 „

Előre bocsátva már azt, a mit egyebiránt mindenünk tud és érez, hogy nekünk a birodalom egy végső kis tartomány polgárainak nem jutott a szerencse milliókat dicsekedhetni, lássuk miben áll az idéztük adatoknak tanúságos volta. — E társulat, a mint czime is mutatja, azon célra is alakult, hogy, tagjai egymást jég- és tüzveszély eseteiben kölcsönösön kármentesítsék. Az ideiglenesen nélkülözhető kárfedezési összegek kamatozása tehát csak egy mellékes eszköz, a főcél

kevesebb áldozattal előlépése. — Négy év lefolyta alatt 296, majdnem kivétel nélkül, társulati tag, (kiknek elsőbbségi joga van) részese volt feltételük mellett a kölcsön jótékony-ságában, melyet sajátos pénzügyi köztársaságok között, másutt ugy-lehet csak nagy áldozattal szerezhettek volna meg. A bejött 2791 frt 75 kr kamat a társulat tartalékjait gyarapította; ezen tartalékokra pedig, valamint a társulat összes vagyona, nem egy néhány részvénnyel, hanem közös tulajdonra, a társulat minden egyes biztosított s egyszersmind biztosító tagjának. A tartalékoknak kettős rendeltetése: hogy rendkívüli káresetekben a díjösszeget segélyezze, és hogy kellő magasságát elérve, a biztosítások folyóváltatásának eszközölését lehetségesítse. Nem kézzel fogható példája-e ez az érdekek azon összhangzatának, melyet a kölcsönös emberbarátság elve, és csak is ez képes előidézni. Egy célra összehozott filizékek három négy szintű üdvös cél van előmozdítva, s mindig az összes résztvevőknek, tehát igazán jogosultaknak, soha egy harmadik nyereszkezőnek előnyére. El van érve a kölcsönös célja, valamennyi csatlakozót érhető elő-mi csapás esetére; előmozdítva a kölcsönös célja társulati tagok segélyezésére, kik a kamatot ismét valamennyi társulati tagnak tehát önmaguknak is javára fizetik; elő a biztosítás folyó-váltatás kisebb áldozattal eszközölésének lehetősége, miben ismét valamennyi résztvevő, hogy valaki kizsákmányolatlank. (Folytatjuk.)

Szentháromságról. Helységünket az 1858-dik év szept. 11-én borzasztó szerencsétlenség érte; e népsűrű falu egyik végén gyermekjátékból eredett tűz és szélvihar, kevesebb mint egy óra alatt 104 gazda s azon kívül az ev. ref. megye mindenét, mi éghető volt, elhamvasztotta. Nem célunk érinteni itt a nyomort, melyben az elégetett mindenike sülyedt, sem azon neves versenyt, melyet a siettek még a távolabbi falvak lakói is a legnékülözhetlenebb szükségességekkel enyhíteni a kint. De igen is kötelességünk előszámlálni azon nemeskebliséget, vallás- és honszerelmet, mely nélkül a szentháromsági ev. ref. megye örökre megszűnt volna létezni; mert tudni kell, hogy itt az ev. ref. megye csak 32 család számlál, s azoknak is legnagyobb része áldozatul esett az említett elemek rombolásainak. Hadd tudja meg hát minden magyar örök hálaunk jeléül, hogy kik azok, kik közvetlenül ugyancsak a szentháromsági ev. ref. reformátusoknak, de közvetve az imádott honnak s a szegény magyar nemzetnek áldozták javaik egy részét, mert mi azt hisszük, hogy a néptanításon alapul a hon ereje, s attól függ a magyar nemzet üdvé és létezése. A kegyes adakozók, kiknek névsora és adományuk a) alatti mellékletben látható, összesen 419 ft 47 krt készpénzt, 131 véka és 7 kupa gabonát adakoztak. *)

Az elősoroltakon kívül még többek ígéreteit bírjuk az adakozásra nézve, de azok közül a befizetés előtt most csak mlt. Madarasi T. és Szekeres János, ki 42 ausztr. forintot, és mlt. Szeredai Benedek, ki egy harangot öntetni ígért — nevezünk meg.

Mint a vég összegből láthatni, még távol állunk attól, hogy szegény megyénk szükségét mind fedezze lennénk. — De hozzáadva ehhez azon 210 új forintot is, melyet a maros megyei tűzkármentesítő társulattól várunk, folyó évben a szegény tanítói épületeket, és iskolai házat már elkészíthetjük. A tornyat, harangokat és templomot pedig a következő évben reméljük előállíthatni saját megróvásunk, s még más hasonló vállások honfiak szíves adakozásai által.

Fogadják ennél fogva lelkünk mélyéből fakadt hálaunkat mindazok, kik e köz és szent célra, a jelen terhes időkben, s annyi más áldozatok mellett, sem tagadák meg szegény ev. ref. megyénktől ez áldozatot.

Lehetetlen tovább még elhallgatnunk gróf Teleki Domokos főgondnokunk, és tiszt. Péterfi József esperesünk nemes-tetteit, kik temérdek elfoglaltságuk dacára is maguk és pedig sikerdús eredménnyel hívák fel leveleik által a főbb urakat a szükséges segélyezésre; vajjon van is közügy és szerencsétlenség, mely a mlt. gróf figyelmét és áldozatait kikerülte volna. — Végül a tisztelt szerkesztő urat az irak közlésére, a midőn szívesen felhívjuk, akkor egyszersmind atyafiságos tisztelettel kérjük, hogy méltóztatna a szerkesztő urat is be-cses lapjában a vallások honfiak figyelmébe szerencsétlen ev. ref. megyénk fölségességét ajánlani, s adományait elfogadni. **) Maradtunk az ev. ref. megye nevében Szentháromságon, 1860. július 2-dikán a szerkesztő urnak teljes tiszteltől.

Szalma Mihály lelkész, és Magyar Ferencz.

Ujdonságok.

Reményitől vett üzenet szerint biztosan írhatjuk, hogy jeles hegedűművészünk f. hó 24-én adja legelső hangversenyt Kolozsvárra; összesen csak háromszor játszik, s más előadásai ugy lesznek beosztva, hogy a főverseny napjaira es-senek, a mi által e napok érdekeit végtelenül fogja emelni. Ugy hisszük, e tudósítással nem csak városunk unakozó lakosságának, de ezen időre hozzánk készülő vendégeinknek is kedves hírt mondánk. Reményhez írta a költő:

„A honfű, mely elszárazt minket,
Te nálad munkás fájdalom leve:
Nagy, büszke, boldog népek közt forogván
Művészetben a magyar neve!
És kik panaszra, mely szóban áll el,
Fület zárnának, a dús boldogok.
Veled keseregik, a min te vérszél,
Midőn nyírtid úgy sir, úgy zokog!”

— Az a röpirat, a melyet 70,000 példányban Magyarországra akartak becsémpészni, de a melyet elkoboztak, a „Port-

*) Az adakozók névsorát az egyház anyakönyvében beszélték je-gyezni, a hirdok terén csak általános kimutatások, a feltűnőbb adakozók kiemelésé foglaltat helyet. Itt a lényegesebb adakozást tették: Sánta Károly 20 ft, Magyar Ferencz 16 ft 75 kr, Benkő Ferencz 10 ft 50 kr, Bereczki Dániel 12 ft 60 kr, Bereczki János 10 ft, gróf Teleki Domokos 20 ft, gr. Mikó Imre 10 ft, gr. Kemény Sámuel 12 ft, gr. Bethlen Farkas 10 ft, Zeyk József 20 ft, gr. Haller Jánosné (katolika hitfelekezeti) 21 ft, Barátosi Antalné (katolika hitfelekezeti) 10 ft, Szekeres János ígért 42 forintot.

**) A vallás, nevelés és hon érdekében közbenjáró szolgáltatunk megtenni mindig örvendetes kötelességünknek tartjuk. Szerk.

schritti“ szerint nem más, mint a Horn híres röpirata: „Fran-cziaország és Magyarország.”

— Ujból gr. Teleki Sándor halála híre hozták a lapok, mely szerencsére most sem való.

— A „P. H.”-ban olvassuk: „Báró Sokcevicz tábornok, az ujonnan kinevezett horvátországi bán, jun. 24-én Bécs-ből a horvát nemzethez egy proclamatiót intézett, melyet a zágrábi hivatalos lap jul. 2-ki száma a lap élén, a lehető legkitű-nőbb betűkkel ünnepélyes manifestum alakjában közöl. Az ed-digi szokást tekintve, kellemesen meglepő lehet szeretett hor-vát testvéreinkre nézve, hogy az új bán magát nemcsak mint parancsnokot és vezért, hanem egyszersmind mint testvért és cimborát mutatja be. Különösen kiemeli az új bán azt, hogy a nemzet kedvence, Jellasicz nyomdokát szándé-kozik követni. Tán csak a rövidség okáért felede ő excel-lentiaja azon nagy történelmi időkre is emlékeztetni a horvátokat, midőn a Zrinieky, Frangepánok, Batthyányiak, Erdődiek, Nádasdiak, Draskovicsok és a t. lobogói alatt a magyar és horvát nemzet egyesülten vértették el mind önmaguk, mind a szomszéd Németország szabadságáért, s a di-cső Mária Theresia alatt, valamint később is a királyi trón megtartásáért.

Mi részünkről nem állhatjuk, hogy azon szerencsétlen vé-res idők, melyeknek Jellasicz tén leginkább hírnevét köszöni, bármikor ismétlődjenek. Azt sem a monarchia, sem az egyes részek (akár a horvátok, akár a magyarok) boldogsága nem kívánja. — De igen is örvendünk rajta, ha horvát testvé-reink mindazon reményteljesülnek, melyeket egykor Jellasicz nevéhez és szavához csatoltak. Merte teljesülés, a nemzetegyen-jóságos valószínűsége leendő a birodalom minden nemzeteire nézve.”

— A sárospataki ref. főtanoda alapításának három száza-dos ünnepén, a „Sajtó” szerint több külföldi fejedelem, sőt ma-gy. az angol királyné is képviselve lesz.

— Pesten a helvét vallású evangélikusok egyházában f. hó 4-kén d. e. ment végbe gr. Ráday Gedeon urnak a helv. hitv. dunamelléki egyházkerület főgondnokává s Török Pál ur pesti lelkész és esperesnek ugyanazon kerület super-intendensévé lett ünnepélyes felavatása. A felavatást nt. Nagy Mihály dunántúli superintendens ur végezte. A szoltár zengése közben bejött az ujonnan választott superintendens, főgondnok és a felavató, a superintendens esperesei, az esperességi lelkészek és számos előkelő világiak kíséretében. A kar-ének után, melyet a ref. papnövelde énekkara hangoztatott, a felavató agg superintendens a szószebből beszédet tartván, az ur asztala előtt fölékelte a főgondnokot gr. Ráday Gedeont és az új puspokot; azután ez utóbbi egy bárszámolyra térdel-vén, nt. Nagy Mihály ur kezét fejére téve megáldá és felavatót őt szent hivatalába, mely megható szertartás alatt kört vontak körül a jelenvolt esperesek, s a felavató után egyenkint ő is fejére tévén kezüket, mindegyikük egyegy szentírási mondatot idézve áldotta őt meg. Az egyszerű de lélekemelő ünnepélyt ima és ismét ének fejezte be. Az egyházi ünnepélyt és gyűlést az Európa-teremben a pesti h. h. egyház tagjai által rendezett lakoma követte, mintegy másfélszáz terítéssel. A lelkes felkő-szöntések sorában a nem-protestáns kitűnőbb hazafiak egészé-sége is emelt poharat Ráday Gedeon, mintegy 400 fállya fény lobogott föl, s roppant embertömeg kíséretében az új fő-gondnok és superintendens fállyas zenével és ismételt éljenek-kel tiszteltetett meg. (B. H.)

— A Kisfaludy-társaság új alapszabályai felsőbb megerősítést nyert, a társulatnak Pesten lakó volt tagjai B. E. tv. ös József elnöklete alatt már két gyűlést tartot-tak. Az elsőben választmányt neveztek ki, mely a választásokra előkészületeket tegyen s a pénztár állását megvizsgálja. A második ülésben, jun. 20-kán, Tóth Lőrincz pénztárnok jelen-té, hogy az elnök, b. Eötvös József, a társaság tőkéje nevelé-sére 200 darab aranyat, egy magát megnevezni nem akaró pedig 300 frtot ajánlott. Továbbá felolvasták a magyarok régi pogány vallását illető pályakérdésre még 1848 előtt bejött 8 pálya munka bírálatát, melyek közül az 50 arany díjat a Kállya Ferencz által irt nyerte el. A társulat Kazinczy Gábornak Mo-lière némely darabjai igen sikerült fordításaért 200 forint díjt ajánlott.

— Az üstökös, mely — írja a „B. H.” — az est első óráiban éjszaka-nyugatra közel a láthatárhoz volt látható, június 22-dikén Utrechtben pillantottak meg először. A bécsi cs. kir. csillagda-értesítése szerint azon kérdést, vajjon e csillag jelentkezett e már előbb is, vagy pedig merőben újnak tekinthető? csak to-vábbi vizsgálódások dönthetik el. Figyelemre méltó minden-esetre — jegyzi meg az érintett jelentés — hogy az égi test helye s mozgása sokban emlékeztet azon körülményekre, me-lyek a sokszor emlegetett 1556-diki üstökös újra-feltűnése-nél várható volnának, föltéve, hogy az üstökös július elején jutna a nap közelébe.

— A „Revue de deux mondes“ e híres francia folyóirat az utolsó keleti háború történetét egy czikkben tárgyalván, Kars hősről, Madzsár Izmael pasáról (Kemény Györgyről igen szépen ír. Ő az utolsó keleti háború óta egész visszavonultságban élve, csak katonai tanulmányokkal foglalkozott; nem látták őt a hatalompadon állók a tájánál sompolyogni, nem alacsony nyalakodások mások kegyéért esdekelní, mint azt sok európai, silány tehetségű tiszt szokta tenni; a porta e nélkül is rászorult és így lesz ő a libanoni török sereg főparancsnoka. A közvélemény őt legbátrabb, legerényebb madzsárlinak ismeri, kinek komoly magaviseletét s harcziás külsőjét a török nép minden rétegében tisztelik.

— Chinai selyembogarok Kolozsvárra. A nemzetgazdaság új ága a selyemtermesztés hazánkban nagyon megérdemli, hogy annak fejlődését, előhaladását éber figye-lemmel kísérjük; miután részint kormányi intézkedések, részint egyesek buzgalomával sikerült számtalanokat megnyerni az ügynek, s bizton reméljük, hogy a selyemtermesztés nálunk is teljes virágzásnak fog indulni. Érdekltségem a selyemte-nyesztés iránt, nem régebben egy igen czélserűen rendezett selyemtermesztésbe vezetett, s fölülte meg is örvendeztetett tek. Balogné asszonyságánál, ki zárjelben legyem mondvá, első volt Kolozsvárra, ki utóbbi időkben a selyemtermesztést megkezdé, és áldozat s szolgáltatászsága által számos látogatói közül tö-bben a selymkezelést nemcsak megkedvelék, hanem a ten-yesztés alfajától az omegáig alaposan meg is tanultak ugy-anira, hogy már szép sikerrel működnek e téren, és meg-

lepő eredményeket mutatnak föl évenként. Tovább kérdező-s-ködvén a tisztelt asszonyság készleteit, különféle faju selym-reit (már inkább gubóit) szíveskedett megmutatni. Vannak nála: portugalli, keleti (pesti gazd.-egyes.), eszéki, kurdisztani, chi-nai és Kolozsvárra honosított fajok, melyek mindannyian külön-böznék egymástól. Legjobb eredményt mutat fel a chinai faj, mely tudtommal eddig Erdélyben sehol nem létezik, csak tek. Balognénál, ki különös érdekltségével fogva a selymészet iránt ez évben szerezte az új selymterpéteket. S való-ban, mind a tenyésztési idő rövidségét, mind a selyem finomságát és értékeségét tekintve — a chinai az eddig általa ismert fajoknál felülmúlja. Miért is a tek. asszonyság elhatáro-zá a chinai faj szaporítása tekintetéből, chinai gubóinak legna-gyobb részét arra fordítani: hogy minél több selymterpéteket (tojásokat) nyerjen, s a selyemtermesztés kedvelőinek jövő évre szolgálhasson. Továbbá, a selyemtermesztőket érdekelni fogja, hogy tek. Balogné asszonysága a nyers, és főtt gubókat beváltja, mi az illetőkre nemcsak azért érdekes, hogy gu-bókat jutányosan eladhassák, hanem egyszersmind előnyös, mert alkalmuk leend a sok ismereti asszonyságtól gyakorlati felvilágosításon, és tanácsokon kívül, a különféle selymterpéteket is láthatni, azok kezeléséről hallani, s azon szembevető elő-nyességét tapasztalni, mely a chinai gubók motóllálásánál ész-revehető. Azok tehát, kik érdeklél viselteknek a selyemte-nyesztés iránt, nagyon helyesen cselekedzenek, ha személye-sen szereznek meggyőződést azon rendkívüli szorgalom és czélserű kezelés után tapasztalható és valóban meglepő eredmény felől, melyet a selyemtermesztés terén a tisztelt asszony-ság fel tud mutatni, hogy így látva és hallva, tanulva és tap-sasztalva, annál sikeresebben hathassunk és taníthassunk; mert csak is így lehet ez új keresetmódot a néppel megkedveltetni, s hazánkban, miként más államokban a lehető felvirágzásra emelni. Tek. Balogné lakása: kétvíz-közi hosszú-utca szög-letén van. Egy látogató.

— Kimutatás a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgal-máról június havában 1860.

Bevételek:	
Pénztármaradék a múlt hóról	497 ft 17 kr.
14 új tagnak 19 részvény után 5 ft 25 kr.	99 „ 75 „
Havi, rendes és rendkívüli bevételek.	1658 „ 5 „
Könyvdíjakban küldöndij	14 „ — „
Kamatok és provísió	460 „ 23 „
Váltó és bélyegdíjakban	18 „ 14 „
105 tag által visszafizetett kölcsön	16,190 „ — „
Összesen	18,937 „ 34 „

Kiadások:	
126 tagnak kölcsön	18,482 „ — „
Tisztviselők fizetése	52 „ 61 „
Bélyegdíj	13 „ 70 „
Irodai kellékek	3 „ 24 „
Kamat	23 „ 50 „
Visszafizetett betétel	106 „ — „
Kiadások összege	18,681 „ 5 „

Pénztármaradék 256 „ 29 „
Kolozsvárt, június hó 30. 1860.

Tauffer Ferencz Vagner Frigy. Geltoh János.
igazgató, pénztárnok, könyvvezető.

— N.-Váradia piacziár: július 3-dikán. Tiszta buza 3 frt 80 kr, 2 ft 80 kr. — Elegy buza 2 frt 60 kr, 2 ft. — Rozs 1 ft 80 kr, 60. — Árpa 1 ft 20 kr. — Zab 90 kr, 1 frt. — Török buza 1 ft 80 kr, 2 ft. — Marha hus fontja 16 kr.

— K.-Fejérvárra, június második felében. Tiszta buza 3 frt 94 kr, 4 ft. — Elegy buza 2 ft 85—3 ft 20 kr. — Rozs 2 ft 50—1 frt 71 kr. — Alakor 1 ft 10 kr. — Zab 1 frt 36 kr. — Török buza 2 ft 20—1 frt 71 kr. — Marhahus fontja 12 uj kr.

Politikai hírek.

— Az alkotmányos munkazaj Nápoly fővárosában az utóbbi napok alatt egész dühvel foly, mintha minden jót, mit eddig a néptől s a nép szája elől elnyeltek, egyszerre a vezuv erőködésével ki akarnának önteni; ha így megy tovább is, majd megrághatjuk azon furcsa látványt, hogy Cavour grófnak kell Spinelli volt színházi aligazgató urat önmérsékletre inteni. Egy Nápolyból f. hó 2-ről kelt távirat jelenti: „Az ostrom m-állapot meg van szüntetve; az 1848-ik évi alkotmány ki-hirdetve; az 1848 és 49. évi sajtótörvények újra behozva, a kamrák szept. 1-re összehíva, a nemzetörség felállítására ide-iglenesen megengedve.” — Oly engedmények, minőket egy dél-szaki ember képzeldőse sem mert volna még pár hét előtt ál-modni. Egyébiránt az alkotmányos áldásnak e bőségszava vaj-jon képes leendő a nápolyi népek bizalmatlanságát egy hév-vel egy lévvel elmosni, a legközelebbi napok megmutatják. Annyi igaz, hogy a kínos vajadás, melylyel ez új engedmé-nyek megszülettek, nem igen lehet alkalmas arra, hogy bizal-mat keltsen a kénytelenség ezen műve iránt. A „Nord“ levele-zője részletesen rajzolja a nápolyi alkotmányos forradalom 6. napját. Jun. 20-dikán érkezett vissza de Martino Napoleonnak azon válaszával, hogy a királyi most már csak az alkotmányos szabadságban s a Piemontali szabadelvű egyetértésben talál-hatja fel üdvét, támasztát. Erre nagy miniszteri s családi tanács-kozás lön, a melyben Aquila s Trani grófok, valamint a minisz-terek többsége a rendszer rögtöni változtatását sürgeték. De Martino az azzonal Rómába kelle utazni, mint mondják, oly célból, hogy II. Ferencz számára mentvényt nyerjen, mi-nél fogva a kiátkozott Victor Emanuellel egyezkedhessék. Itt kezdődik már a lótas-futás, a habozásnak egy korszaka, melyet a király betegséggel igyekeztek palástolni. Am a való az, hogy a király egy ideig teljességgel nem akart engedni. A jó nemtő ugyan pillanatokra győzelmet nyert, de a rossz nemtő mindig meg tudá azt hiusítani az anya- királyné, Troja, del Galli s mások személyében, a kik közt Filangieri herceget is emlí-tik, a ki dicőseretes szokása szerint kettős szerepet játszott és két felé beszélt, a mint a királlyal volt szemben, vagy az ide-geen követekkel. Szóval a király semmit se akart engedvények-ről hallani, s még nagybátyját sem fogadta többé, 24 kén Sy-racus és Aquila grófok Brenier bárót magukhoz vevén a királyhoz mentek és sikerült végre a király szomét felnyitni azon veszőlyekre nézve, melyek további ellenállás folytán tró-

nusát fenyegetnék. Az új rendszernek e szerint a francia kormány a keresztanyja, s a király három bátyja a keresztapjai. A király 25-kén írta alá Porticiában az alkotmányt ígérő manifestumot, mely így hangzik:

„Szeretett alattvalóinknak jóakarunk egy bizonyítványt kívánván adni, elhatároztuk, hogy királyságunkban alkotmányos és képviselői rendszert adjunk meg, összhangban az olasz és nemzeti elvekkel, hogy jövőre biztosítsuk a biztonságot és jólétet s mind szorosabba fűzzük a köteleket, melyek azon népekhez csatlóznak, a kiknek kormányzására a gondviselés meghívott. E célból a következő határozatokban állapodtunk meg:

1. Általános amnestiát adunk minden, a mai napig elkövetett politikai bűnökért.

2. Don Antonio Spinelli parancsnokot új miniszterium alakításával bíztuk meg, ki a lehető legrövidebb idő alatt ki fogja dolgozni az alapszabályok pontjait az olasz és nemzeti képviselői kormányformának alapján.

3. Szárd király ő felségevel egyezmény fog létesíttetni a két koronának közös érdekeiben Olaszországban.

4. Lobogónk ezután olasz nemzeti szín lesz, három függőleges csíkkal, megmaradván folyvást dynastiánk czimere annak közepén.

5. A mi Sziacziát illeti, hasonló képviselői rendszert adunk neki, mely megfelel a sziget szükségének s királyi házuk egyik hercege lesz ott a mi alkirályunk. — Portici, jun. 25. 1860. Ferencz.

Ama fogadás, melyre ezen ígéretek találtak, a „Wanderer”, levelezője szerint, igen hideg volt; sőt az azok következtében nyilvánult hangulatot méltán demonstratív közönynek lehetne nevezni.

Az alkotmány dacára sem bizhatnak a jelenlegi csöndben, mely egyrészt a hatalmi erő által folkenyszerített, másrészt a látatlanból igazgató titkos bizottsmány által megparancsolt. Ez utóbbi minden mozgalmak elhalasztását, minden rendellenességnek s vérontásnak kikerülését rendeli meg, s a fővárosból a zavargás csakugyan elvonult, de állítólag a vidéken folytatja merényleteit, a hol lehet, megtámadván a rendőrbiztoságokat s fölégtetvén okmányait s iratait. Nápolyban a felfojtott hangulat legfőbb Victor Emanuel életében tör ki itt-ott, főleg a szárd követség palotája előtt; de az arcokzon mind csak az annexio gondolata látszik ülni.

Az „Opinione” Cavour közlönye, folyó hó 6-án ezt írja: A szárd miniszteriumnak ragaszkodnia kell a nemzeti elvhöz, s el nem fogadhat oly szövetséget, mely azt az utról letéríthetné. Cavour gróf ezen ráteratásában kénytelen a kamrárt követni; de mindenek felett Garibaldit kell szemügyben tartania; mert az új sziacziái miniszterium tagjai közt sem La Farina sem Torrea a nem találnak helyet, Cavour gróf tehát alig számíthat előkezesre ezen oldalról, s éppen most annál kevésbbé, miután Mazzini is Palermóba tette át állandó lakását.

— Páris, jul. 1 A „Moniteur” jun. 29-én a következő jegyzék hozza:

„A chinai háború első felvonása befejeztetett. Csu zán sziget megszállása által, mely a múlt április 21-én kardcsapás nélkül egy, az angol és francia tengeri és katonai erők parancsnokai és a chinai hatóságok közt kötött egység szerint ment végbe. Még azon este Francia- és Angolország lobogói együtt lengenek Ting-Hae város erőssége és főbb épületei fölött. Az utcaszeglteken és nyilvános helyeken egy kiáltványt ragasztottak ki, mely a lakosoknak a sziget megszállását tudt adja, egyszersmind megnyugtató s fölhívó azokat, hogy kereskedelmi foglalatossáikat teljes bátorsággal folytassák. Az utolsó tudósítások keltettek április 24-én a sziget teljesen nyugodt volt, s mindenki a legnagyobb rendben látta a maga dolgához.”

— Montemolin gróf visszavonására vonatkozólag a „Patrie” megjegyzi: „A vég méltó a kezdethez. Hazafiatlansággal kezdetet meg a polgárháború egy kúlháború alatt, s szöszegéssel végeztetik be; mivel a világ minden törvénytudó sem lesznek képesek bebizonyítani, hogy becsületes eljárás, a szabadság megnyerése után semmisenek nyilvánítani oly kötelezettségeket, miket valaki azért vállalt, hogy szabadabb lehessen. Minden bátorszívű férfi azt véltéi Montemolin gróf visszavonásának elolvasásakor, miszerint szárszorta szebb lett volna, ha a legyőzött trónkövetelő börtönben marad, s elmondhatja magáról: Mindent elvesztettem a becsületen kívül! Montemolin gróf sajnálatraméltóbb mint Ortega.”

— A Reuter-féle iroda következő, Bécsből jun. 29-ről kelt sürgönyt hoz: Hír szerint Loftus lord az ausztriai kormányval közli, miszerint Angolország kész a bécsi zárományt aláírni többi hatalmasságokkal együtt részlenni egy oly értekezletben, mely a Franciaország és Svájc közt létező viszályok szabályozása végett fogna tartatni. Loftus lord, ki ugyanezkor oda volt utasítva, hogy bizonyosságot szerezzen magának arról, ha vajon Ausztria hajlandó lenne-e az értekezlet tüsténti összehívására beleegyezni, hírszerint Rechberg gróftól azon nyilatkozatot nyerte, miszerint miután Thouvenel jun. 21-ről kelt jegyzékében a Svájc által indítványozott értekezletet, saját kormánya nevében elfogadta, Ausztriának semmi ellenvetése sincs az ellen, hogy ezen értekezletnél magát képviselhesse. Rechberg gróf hozzátévé, miszerint Ausztria elismeri, hogy Svájcznak (mint a kinek érdeke körül forognak főleg azon viták) joga van ezen értekezletben részt venni. Másrészt azonban színdúl ragaszkodik azon eddigi nézetéhez, miszerint Szárdinია legcsekélyebb igényt sem mutathat ki ilyen képviselteshez; miután maga Cavour gróf kijelenté, hogy Szárdinია, a mart. 24-ki szerződés következtében, minden Savoyára vonatkozó kérdéstől távol akarja magát tartani.

— London, jul. 3. A Reuter-féle irodának táviratozzák Párisból: Metternich h. Thouvenel miniszternek, egy a Savoya végett tartandó conferentiára vonatkozó szóbeli jegyzéket adott át.

Közvetlen s sürgöny vétele után b. de Moustier francia követ, gr. Rechberg, Poroszország véleményét e kérdésről nézve kitudakolá, s válaszul nyerte: hogy meg fogják fontolni, vajjon a conferentia vagy Thouvenelnek más javaslata mellett fognak-e határozni.

Ausztria nincs közvetlenül érdekelve a savoyai ügyben, és habár kész a conferentiában részt venni, de a kezdeménye-

zést nem teheti meg. Mig Franciaországnak gondjára bizza, a nagy hatalmak közt a három javaslat egyike mellett többséget eszközölni, Ausztria előre is a többség határozatahoz járul.

— London, julius 4. Palmerston lord holnap következő határozatokat fog indítványozni: A hitel megajánlasi jognak kizárólag az alsóházat kell illetnie. A felsőház ritkán használta föl a pénzügyi billeg ismételése iránti jogot. Ennélfogva jövőre biztositékul ezen jognak a lordok általi illoyali gyakorlása ellen, az alsóháznak föl kell jogosittatnia adók kivételére s eltörlésére.

— Ugyálszik, hogy az adott jelekre figyelő nápolyiak nem akarnak önéreikkel semmit-em kockáztatni, de annál türelmetlenebbül várják azt, ki nekik a munkát annyira megkönnyíteni s a sikert biztosítani igéri. Ennek azonban (talán mondanunk sem kell, hogy kit értünk) ugy látszik magának is meggyűlt kisése. Garibaldi éppen nem oly szerencsés a kormányzásban mint a hadviselésben. Kormányába nem tudott egyéneket találni, kik népszerűsége birtánának szert tenni; s másrészt ő sem találta föl a sziciliában azon áldozatkészséget s nagyra vállalkozást, melyre talán számított. Nemcsak hogy az uton üfelen szedett önkényeseket nem volt képes szervezni s teljes hadképesekké tenni, hanem különösen a földnépben sem lelte meg terveinek készséges eszközeit. Ezt talán képrázata egy perecz a jövővény tábornok megjelenése, s aranyhegyek hívé keze érintése által Sziacziá ormai átváltozni; de most csodolottnak érzi magát, midőn az adókat a hazafiság elutasíthatatlan parancsa mellett még nagyobb szigorral látja beköveteltetni. A szervezési munkának mindenestire még nagy része látszik Garibaldira várakozni, miután magának is csapatokat kelle a sziget belsejébe küldeni a rend helyreállítása végett. Csak a városokban látszik neki kedvező hangulat uralkodni, s legujabban is Palermóban rendkívüli lelkesedéssel fogadták Medici és Malenchini bevonuló önkényeszeit, kiket Genuából már legközelebb ismét 2000 önkényes fog követni Cozensa alatt. Ezek megérkezése után azonban Garibaldi csupán Párisba küldött ügynökének visszatérését szándékozik megvárni, hogy a szervezés munkáját ismét más kezbe lehessen s az új hadjáratot megkezdje.

— A Palermó ből érkezett tudósítások szerint, Torrea s a lépése valóban Garibaldi által a palermói község-tanácshoz intézett azon nyilatkozat következtében történt, miszerint a tüsténti bekebelezési nyilatkozat elsieltett lépés lenne. Garibaldi ezen uraknak kijelenté:

„Sziacziá összes községeiben, a legkisebb helységekig, a győzhetlen Victor Emanuel alatti olasz királysághoz csatlakozás mellett nyilatkoztam. Uraim! én magam is ezen programmal nyitám meg az 1859-ki hadjáratot: „Olaszország s Victor Emanuel.” Én személyesen ismerem s becsülöm ezen nagylelkű fejelelem kitűnő tulajdonait s az első percztől fogva beláttam, hogy ő a gondviselés által kiválasztott egyén, az olasz család egyetemének megalapítása végett. Ezért én a községek ezen nyilatkozatának erejénél fogva a bekebelezési diktatori határozat által kimondhattam s annak végrehajtását siettettem. De lássák önök, én azért jöttem ide, hogy Olaszországról, nem pedig egyedül Sziacziáról harcoljak; s mindaddig, mig Olaszország egygyé s szabaddá nem lett, az ügyet Olaszország egyik részében sem lehet megnyertnek tekinteni. Az összes szétszcasztolt s szétváldalt darabokat ismét összeállítani s azokat képesek tenni arra, hogy az egységes szabad Olaszországot képviselhessek, ez ama cél, melyet magam elő kitűztam. Ha ezen cél eléretett, s ha az egész világhoz így kiálthatunk: Olaszországnak szabadnak kell lennie, s ha ez nektek nem tetszik, velünk gyűl meg bajotok! Csak ekkor jelent meg a bekebelezés perce. Ha egyedül Sziacziá bekebelezéséről lenne szó, az ez iránti utasításoknak más oldalról, s nem tölem kellené jönnök; én kénytelen lennék az abbani részvértől tartózkodni s visszavonulni.” Egyébiránt az „Opinione” még reméli, hogy Torrea s Garibaldival kibékülend s ismét átveendő a helyettes diktatoriságot.

Garibaldi a „Sicéle” szerint Palermóban egy körben, hol nápolyi tiszték voltak jelen, következő jellemző vallomást tett, mely most másolatban a nápolyi hadseregben kézről közre jár:

„Uraim! Nekünk egy — kétszáz ezer emberből álló hadsereget kell teremtenünk. En tisztelek az önkényeseket, s különös előszeretettel vegyok irántuk; azonban ha egy ezredes kinevezéséről van szó, akkor egy loyális századost, ki szakmáját érti, elébe teszek egy ügyvédnek, s inkább nevezek ki századossá egy őrmestert, mint egy doktort. Ha önök royalisták, én is az vagyok. Hanem a királyt királyval állítunk szembe, az elsősegét Victor Emanuelnek adom, mint ki stb. Uraim! válasszanak önök. Mi önök nélkül is győzni fogunk, azonban kevésbé lesznek rá, ha önökkel győzünk.”

A nápolyi kormány az eddigi messinai parancsnokot, Alfano de la Riviera-t Ischiába száműzte, s helyébe a gyűlöletes emlékeztető catanai rablástól nevezetes Claryt nevezte ki; ez azon tiszti, körül állítja, hogy emberével megegyezett, miszerint a rablott vagyonból a kész öt öltet, a természetbelieket pedig a végrehajtók tartják meg. A „Semaphore” megnevezi a bankházat is, hova az így gyűjtött összeget letette; a messinai helyőrségnek semmi bizalma sincs ezen emberhez, a polgárság pedig a legiszonyubba hiszi őt képesnek. Az Ischiába száműzötték pereit illetőleg azon megjegyzés kereng, hogy a király azoknak, ha halálra ítéltetnének, meg fog kegyelmezni. A Garibaldi-kiszállást Marsalánál meg nem akadályozhatott három hajó, u. m. a Stromboli, Capri és Parthenope parancsnokai a vádokok alaptalansága folytán, a kereset alól fölmentettek.

Midőn Nápolyban az alkotmányt ígérő legfelsőbb nyilatkozat közzé tétetett, a rendőrség celszerűen látta, bérncei által egy alkotmányos demonstrációt kísérlni meg. A fel-fogadottak nagy hangon kiabáltak az utcákon: Éljen a király, éljen az alkotmány! De mindezekre semmi válasz, semmi visszhang, egy ablakban sem mutatkozott világító mécs, egy tricolor sem, egy rózsza nem mutatkozott sehonnét. Junius 27-dikén új kísérletek tétettek, most azonban a nép türelme fogyatékán érezvén magát, következőleg felett a fölhívásokra: „éljen Victor Emanuel, éljen Olaszország, éljen Garibaldi!” Ezen visszaküldések verekedésre szolgálhattak alkalmat, mi közben több egyén megsebesített. Ezen zaj közt keveredett Brennier francia követ a tömeg közé, s kapt a már említett két botlást fején. Így jelenti ezt a „Constitutionnel.”

Az „Opinione” nem különben megegyez abban, hogy a nápolyi zavart és összeütközést a rendőrség idézte elő, azonban a dolog menetét így adja elő: A rendőrség szabad rablást ígért a lazzaroniknak, ha a szabadidevük által netán szándékolt tüntetéseket ellene szöszegének. Azonban ez tudomásra jutván Elliot angol követnek, ez oly fenyegető állást vett, hogy a rendőrség kénytelennek érzé magát a város szabad rablására vonatkozó ígértét visszavenni. A lazzaronik ezen „szöszegés” miatt feldühödve, megrohanták a rendőrgyűzőket az utcákon, a városnegyedekben, s ez alkalommal történt Brennier bájó megölgetése is.

— A nápolyi forradalmi bizottsmány egy fölhívást bocsátott közre, melyet a „Lombardia” egész terjedelmében közöl, s melynek zárszavai így hangzanak: „Fölre az álarczal! Mindenki válasza meg utját. A becsület és a gyalázat közti választásban csak az árulók haboznak, csak a gyávák gondolkodnak. Kezeinkben váljók minden rettenetes fegyverre, a karabintól egész az éles vezuvaladarabig. Inkább akarunk Parthenope romjai alá temetetni, mint tovább is még a Bourbonok zsarnoksága alatt nyögni s ha a gondviselés mégis számukra uralkodást tartott fönn, úgy ám uralkodjanak a temető fölött.”

Ha az „Opinion Nationale”-nak hitelt adhatni, egy a nápolyi ismert események híre három tartomány föllázadt, legalább Turinban ezt mint bizonyost beszélték, s vele összeköttetésbe hozták a sürgöny megérkezése után tartott rögtöni minisztertanácsot.

A „Constitutionnel” és a „Morning Post” állítja, miszerint Garibaldi utólagosan csakugyan elhatározta, hogy Sziacziának Szárdiniahöz csatlakozását siettelni fogja, s e végből a sziacziái parlamentre a választó testületeket jul. 18-ára hívta össze. (Turini lapok szerint a választó kollegiumok összejövetelének határideje jul. 28-ka.)

— A „Giornale di Verona” lapnak e hó 2-ről azt táviratozzák Bécsből, hogy a nápolyi király, a kitört de elnyomott lázadás folytán erőyes ellenszégülésre határozta el magát; ha a forradalom győzne, úgy ő seregével, hajóhadával s kincseivel együtt a pápai területre vonulna, hadait Lamoricie-re parancsnokságára bízna, Gaetában s más erősségekben pedig őrséget hagyta.

Az „Il Pensiero”, liguriai lap sazaaként, a mily kevéssé fog dühöngő tigris szende galambá alakulhatni, éppen oly kevéssé válhatik a nápolyi kormány szabad szelleművé s alkotmányosá; az engedmények s alkotmányi híresztelésével csak időt akarnak nyerni s kedvezőbb alkalomra várni, hogy a sziacziái mozgalmakat s a hazafiai törekvéseket ufolag a vér özönébe fojtsák; mire növe, növeke szerint, most csak gyökeres kiirtásról lehet szó, s itt Garibaldi az ő embere. Ugyálszik, hogy a nápolyi kormány békés biztatásainak Turinban sem hisznek, sőt inkább, köztülnék minden eshetőségre. A hadügyminiszter, Fanti, az iránt szólított fel minden alkalmazáson kívüli tisztet, hogy készen tartsák magukat az activ hadseregbe belépni; a tisztoknak s legénységnek szabadságitól már nem adnak. — Clagliariba ufolag erősítések küldettek, és pedig ez alkalommal három ágyúteleg az ott állomásozó két gyalogsági dandárhoz fognak beosztatni.

— Figyelmessé s Mogyoródy, szolgálátjukat felajánlották Garibaldinak, s Glasgowból Sziacziába utaztak el. Klapkát is várják oda az „Opinione” szerint. (I. T.)

Palermói levelek jelentik, hogy a sziacziái hadsereg szervezte gyorsan halad, három gyalogsági hadosztály teljesen fel-fegyverezve, felruházva s begyakorolva minden pillanatban parancsra vár, mely őket csatásikra hívja, ezek Türr, Bixio és Spangura által vezényeltetnek, kik tábornoki rangot nyertek. Türr 1859-ben Garibaldi havasi zászáinál zászlóaljparancsnoki minőségben szolgált, s Como, Varese, Bergamo, Bresciánál kitűnően küzdött. Az utóbbi helyen súlyosan megsebesült s annak következtében hónapokig fektett a milánói kórházban. Midőn Garibaldi Sziacziába indult, Türr—még alig kigyógyulva s felkötött jobb karral — a vállához csatlakozott, s minden összecsapásnál annyira kitűntette magát, hogy tábornokká lön előléptetve. Ő a becsületrend, Szt. Móríc- és Lázárrendek lovagja, s a piemonti katonai nagy aranyérmét viseli.

— Az „Il diritto” jelenti, hogy Bertanin a szandéka van a Be linzaghi-bankárházzal 45 milliónyi kölcsönt kötni Sziacziá számára: a kötelezvények kibocsátási ára 85% és 15 év alatt fognak kisoroltatni. — Nápolyban kiűtött zavarok híre Rómában is nőtön nő a nyugtalanság. Lamoricie-re sietve utazott vissza a szent városba.

— Cavour, az új nápolyi miniszteriumhoz intézett jegyzékében nyilatkoztatta, hogy a következő föltételek alatt kész vele szövetségre lépni. 1. Ha a király, nemcsak színből, hanem tényleg mindazon kötelekkel szakítani kész, melyek őt Ausztriához csatolják. 2. Ha ugyanezen tanácsokat Rómában előterjeszteni s keresztülvinnie lehetséges. 3. Ha nemcsak színlag, hanem valósággal oly olasz politikát követ, mely Italiának teljes függetlenségét s nemzeti alapokra fektetendő megalakítását czöllozza. 4. Ha azon kéz, melyet H. Ferencz Victor Emanuelnek nyújt, egyszersmind népeinek keze is, és nem az, mely ellenük küzd; — azután, de csakis azután fogadhatja el a szárd kormány a neki felajánlott szövetséget s pártolhatja ezt a parlament előtt. Más tudósítások szerint Cavour tartóztatni kívánta, hogy a nápolyi kormány Romagnának Piemontba bekebelezését, s Umbria és a Markák eshetőséges annexióját elismerje.

— A kölni lap bécsi levelezője írja: „Tegnap egy sürgöny érkezett ide, melynek tartalma itt igen nyugtalanítólag hatott, a mennyiben Nápolyban a forradalom rohamos terjedését jelentette. Ugyanazon sürgöny szerint a fiatal királynő szüleihez Posenhofenbe szándékozik menni, az anyakirálynő pedig Bécsbe indult: ellenben a király el van határozva, helyén kitartólag megmaradni. Ugyanezen levelező szerint utóbbi időben az erdélyi határok felé Oláhországba nagyszámu fegyver csempésztetett.

— Garibaldi már tényleg megkezdte ismét az ellenségeskedéseket, mint ezt még a jul. 4-ki távirat jelenté, még pedig Messinánál; mi arra látszik mutatni, hogy a nápolyi kormánynak még ezen egyetlen erősök pontját Sziacziái szigetén kívánja mindenek előtt hatalmába ejteni. A nápolyiak, mint a részletes tudósításokból tudjuk, utolsó időben minden erőf megfeszítettek, hogy Messinát oly hadállássá tegyék, mely egy sokkal tekintélyesebb erőnek is sikerrel ellenállhasson, s ha való, a miről a tudósítások szintén értesítenek, hogy azon anarchia,

mely a nápolyi szárazföldön oly sok tekintetben nyilvánulni kezdett, Messinára még éppen nem terjedt ki, azaz: hogy a hatóságok és parancsnokok nem vették el az értelmes erélyt, s a csapatokban nem fogyatkozott meg a hűség, fegyelem és vitézség szelleme: úgy Garibaldi itt még erős feladat várakozik. Különös azonban, hogy bár ő e nehéz feladat megoldásához már hozzáfogott s már a puskaropogások is hallatszanak, melyek a kezdődő had- vagy ostrommíveltetés első beköszöntői, még most sem akar távolról azon hiedelmek, hogy ez csak álcázó működés, mely alatt egészen más hadműveleteket látnak ki fejleni, mint a bevezetésből várni kellene. Annyi bizonyos, hogy a tábornok tervei mely homályba vannak burkolva, s Turinban (pedig itt sejtjenek hozzá) minden Messina, Catania és Syracusa elleni készülődések dacára folyvást azt híveik, hogy hadműveleteinek magva egészen másuttal rejlik, s éppen nem tartak lehetetlennek, hogy a szárazföldön fog a közelebbi főesemény beköszönteni, habár csak is az olasz csizmának öreg ujján. Azaz: röviden szólva azt hiszik, hogy míg Garibaldi valamelyik parancsnoka a szoros innenső partján puskázta, addig ő maga a tulsó partokon fogja ügyeit megdörögtetni.

— Garibaldi következő rendeletét adott ki: „Tekintetbe vévén, mikép egy szabad néphez illik, minden oly szokást eltörölni, mely a rabszolgaság régi helyzetére emlékeztet, rendeltetik: 1. cz. Az excellenciás cím személykülönbség nélkül eltöröltenek. 2. cz. A kézcsók a haszonbéről részéről földesura irányában a szokott tiszteletnyilvánítás. — Hogy Mazzini jun. 27-én Palermóba érkezett, ezt most az „Opinione” is megértesíti.

Garibaldinak a jezsuiták s ligurianusok kitasítására vonatkozó rendelete így hangzik: „Tekintetbe vévén, mikép a jezsuiták s ligurianusok a Bourbon uralom gyászok korszaka alatt a kényuraságnak legtevékenyebb támogatói voltak, a réam ruházott hatalommal fogva rendelt: Sziciliában, a Jézus és szent Megváltó társulata s házának különböző nevei alatt főnálló szervezetek föloszlattatnak. Az azokhoz tartozó tagok a sziget területéről kiutasítottatnak, s jószágaik az államvagyonhoz csatoltatnak.”

— Lengyelország, június 24. Az ultraconservatív „Frkf. Post Ztg.”-nak írják: „Az elégedetlenség szelleme, mely a lengyelek közt, a II. Sándor császár politikájában való csa-

lódás által már jó ideje különféle nyílt demonstrációk által mutatkozott, a lengyelországi gazdasági egyetnek rövid idő előtt trrtént feloszlata által új táplálékot kapott. A mostani császár ezen egyet alakulását az elhanyagolt mezőgazdaság előmozdítása tekintetéből kivételesen engedte meg, azonban a javíthatatlanok ez egyetlet ürügyül használták fel arra, hogy a lengyelek politikai ábrándozásának táplálékot rrujtsanak. A helytartó tehát felsőbb utasítások következtében szükségesnek találta oly rendszabályokhoz nyulni, melyeknek az lön a következménye, hogy az egyetlet feloszlott. Azon agok pedig, kik főbb gyanuha estek, ezenkívül még politikai felügyelet alá is helyeztetek. Azon nemzetiségi eszmék, melyek Parisból az egész világon elterjesztettek, sehol oly viszhangra nem találtak, mint Lengyelországban, hol még mind ekkorig nem hagytak föl Lengyelország felszabadításának eszméjével.

— A „Monde” Pétervárról ezeket közli: „Orloff gróf megérintette, hogy „orosz emigratio kezd köpdődni” — mire Sándor császár azt felelte: „Az meg lehet; de a mely napon az orosz emigratio láthatóvá lesz, a lengyel meckülteket vissza fogom hivatalni.” — A levelező ezeket teszi hozzá: „En azonban azt hiszem, hogy ő felsége csalódnék, ha azt vélné, hogy a lengyelek a szabadlevél orosz part ellenében a császárság részére állani készek. Ha az orosz emigratio megalakul, úgy könnyen megtörténhetik, hogy ez a lengyel-lel kiegyezzenek.”

Ujabbak. — Hogy Piemont s Nápoly között szövetség jöjjön létre, az mondhatni erkölcsileg lehetetlennek látszik, bármennyire érdekében álljon is e mentő horgonyt megragadni a hajótörés pontján álló nápolyi kormánynak; a lehetetlennek pedig mint egy mondás tartja, kezdete sincsen. E lehetlenséget akarák mégis megkísérteni a bécsi követ Petrulla herceggel, de a ki mint Turinból a hó 6-ról távirják, a turini küldetést nem vállalja el, s Ischiaticca, egy szintén derék férfiú van most e titáni munkára kijelölve. Fogja-e ez a dolgot Turinban oda vethni, hogy II-dik Ferenc és Victor Emanuel egymással frigyes kezét fogjanak, s azon egy székér farkra — a francziáéra — üljenek, erősen lehet kélleni. A nápolyi kormány ugyan mostani kábultságában azt hiszi, hogy a franczia követ tanácsának kifolyása levén minden, a mi most Nápolyban történik, s a mire az új nápolyi politika oly forrón vágyik, t. i. az olasz conföderatió, maga a franczia császárnak is hön óhajtott terve levén, e tervnek kivételét is pártolandja a nagylelkű tanácsadó. S valóban osztja is ez tanácsait Nápolyban az alkotmány-adás, és Turinban a szövetség elfogadása iránt, de a tanácsból a kalácsadásig még igen nagy a távolság, s ez utóbbi

ezikben aligha oly bőven részesülend a nápolyi kormány. A „Pays”-nak egy közelebbi cikke kényőkre hagyja az olaszoknak álmolni, s mindent álmolni a mit akarnak, Olaszország egységét s Nápolyt és Velencze meghódítását: ez az ő dolguk, úgy mond a félhivatalos lap; a francziák csak akkor itélendik meg az eredményt, ha meglesz; elégséges ész, elővigyázat s mér-séklettel azt is meg lehet valószínűsíteni a mi még most álom. Az olaszok tehát csak tegyék a mit akarnak, a francziáktól bizvást tehetik.

Az 1848-ki alkotmány kihirdetése Nápolyban ez itteni népnél, mint szintén Piemontnál se sokat változtatott a dolgok — és lelkek állásán A bizalmasság nem bir gyökeret verni a kormány irányában, a melynek csakugyan 48-ból tört cserepei vannak. Mind attól félnek, hogy a kormány mit boruban adott, deruben vissza fogja venni; gyanúsítják a király lelkének őszinteségét, hogy az alkotmány kiadása előtt Romában kérdészködött volna, vajjon az eddigi rendszertől való eltávozása által nem kockáztatja-e saját lelke üdvességét. E szerint nem csoda, hogy a kormány tényeit nemcsak a reactio veszi határozott ir-tózatall, hanem a szabadelvű párt is hideg közönnyel tekinti. De nem csoda az is, hogy az összes csapatok Nápolyban s körülte vannak özpontosítva.

— Rómából írják, hogy a pápa nem idegenkedik alkotmány kibocsátásától, Piemonttal való szövetségre azonban sohasem átlana rá. Alig is lehet ez utóbbit hinni, ha való, miszerint Piemontnak egyik kikötése volna, hogy Nápoly beszélje rá a pápát, ruházva Victor Emanuelre minden egyházi tartományok helytartóságát az egy Róma kivételével.

— Bécs, júl. 7. A „Donau Ztg.” írja: Külföldi lapok azon tudósítást hozák, hogy az ausztriai kormány készségét nyilvánítja ugyan a savoyai kérdést illetőleg tartandó értekezletben részvételére iránt; de a franczia kormányra biza, hogy a Thouvenet-féle három megoldási mód valamelyike számára a hatalmak többségét megnyerje, melyhez leendő csatlakozását aztán Ausztria előre kinyilatkoztatja. A tényállás ily előadása alaptalannak jelöltetik.

— A druzok harcra a maroniták ellen kiértóvá kezd lenni. Mint Beirutból jun. 21-ken írják: a druzok, segítve kurdoktól és hebdunoktól, Zálét megtámadták s valami ezer embert megöltek. S mindez a török hatóságok ájultsága vagy bűnös elnézése miatt történik.

Bécsi börze. Jul. 7-ken: Nemzeti kölcsön 79.70. Metalliques 5 pontos 70.75. — Urbéri papírok: magyar 72.75 erdélyi 69.25. Bankrészevény 84.7. Korona 17.45. Cs. k. arany 6.02. Ezüst 26.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(982) | 12. 1860. |

Cs. kir. szabad. általán kedvelt ANATHERIN-SZÁJVIZ.

Ára 1 frt 40 kr o. é.

Ezen tíz év óta használatban lévő szájvíz a fog- és szájrészekre nézve mint egyike a legjobb óvszereknek bizonyult, de, magas és főfúraságok által tolelte-eszközül használtatik, névszerint pedig a legkitűnőbb orvosi egyenlőség által számos bizonyítványokkal helyeseltetvén, minden további dicséretet fölösleges. Található Bécs minden gyógyszerárakban ugyan-azon árért.

FOG-ÓLOM,

melylyel az ember sajátkezüleg dughatja be odvas fogát.

Ára 2 ft 10 kr.

Cs. kir. legm. kiv.

ANATHERIN - FOGPÁSZTA.

Ára 1 ft 22 kr.

NÖVÉNY-FOGPOR.

Ára 36 kr a. é.

Bizományosok:

Kolozsvártt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszerárakban. Tordán: Wolff G. gyógyszerész. Szebenben: Zohrer és Müller gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fiai gyógyszerárakban. Károly-Fehérvártt: Rusz. Segesvártt: Misselbacher J. M. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Dóván: Buchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzzela. Fogarason: Nehrér. M.-Vásárhelyen: Buchler D. és Fogarasi. Balásfalván: Kovrig T. Szászvároson: Specht és Leonhardt J. Zilahon: Ifj. Ábrahám Gabor. Debreczenben: Bezler gyógyszerész.

(1010)

Padozat fényesítő máz,

mely többszöri megvizsgálát után igen jónak találatt. Kapható özvegy Barabás Károlynő „Juhászhoz” címzett fűszerkereskedésben

(1011)

Erdő eladás.

M. Cserényi Károly ur és Sándor Berta gróf Vass Adámné oláh-bogátai erdő részeik az illetők felhatalmazásaik következtében alólított által Alparéon f. év október 11-dikén köz-árverésen örökön elfognak adadni.

Id. Pataki Daniel m. k. ifj. Róth Pál s. k. a décsi h. h. egyház gondnokai.

(1013)

Több száz forintok hypothekára vannak kiadandók, értekezni lehet Himmelstein ur duhány és szőpműkereskedésben középutca 541 szám alatt.

(1004)

Ló-árverezés.

A kolozsvári júliusi vásárkor, a gróf Bethlen Károly meneséből, — egy néhány 3, 4, 5 éves — anyakancza, valamint 2 csődör fog el árvereztetni.

(2—8)

(1000)

CSAPÓ SÁNDOR

nürnbergi és diez-áru kereskedésében kapható: valóságos bolha- és poloska (palackféreg) pusztító por, valamint valóságos Reiser-féle légy-papíros.

Ezen, a külföldön oly nagy sikerrel használt rovar pusztító szerek biztos hatásuk mellett, és csekély árúért minden további dicséretet fölöslegessé tesznek.

(1007)

(3—3)

Hirdetés.

A nagy-enyedi ev. ref. collegium részéről közhírré tetetik, miszerint néhai cs. kir. nyugdíjas tartományi biztos Jablonczay P. Elek urról, vég hagyományára értelmében a nagy-enyedi ev. ref. collegiumra mint kinevezett általános örököse szállott maros-szent-imrei jóság, folyó 1860-dik év július hónap 16-dik napján élel ti

(853)

Stein János-nál Kolozsvártt, és Wittich József-nél M.-Vásárhelyt kapható:

Gróf SZÉCHÉNYI ISTVÁN.

a döblingi magán-téboldában; dr. Gusmann Rudolf után németből. Ára: 40 uj kr.

KÁRMÁN ÉS M... GRÖFNÉ LEVELEI. Kiadja Székely József. Ára 1 ft 50 kr.

Gr. SZÉCHÉNYI ISTVÁN ÉLETRAJZA. Eredeti kútfők után népszertien előadja Boros Mihály, gr. Széchenyi István arcképével; ára 80 uj kr.

A SAKK-JÁTEK ELEMFI.

Vezérfonal a sakk-játék alapos megtanulására. Lange M. után, Rozsnyai Mátyás; ára 80 kr.

A PÖRÖS ATYAFIAK.

Vas Gereben legújabb regénye. 2 kötet; ára 2 ft.

SZEGÉNY GAZDAGOK.

Jokai Mórto, regény. 4 kötet; ára 4 uj ft. Első és második kötet már megjelent.

Gróf DESSEWFFY JÓZSEF

irodalmi hagyományai. Kiadta Kazmery Gábor. Első kötet, gróf Dessewffy József levelezése Kazmery Ferencz-czel 1793—1831. Ára: 2 ft 50 kr. uj pénzben.

(1012)

Kárvázy József

a „TÖRÖKBÖZ” címzett kereskedésében Kolozsvártt kapható:

Valódi MOLL A. SEIDLITZ-PORA használati utasítványokkal egy zárt eredeti skatulya ára: 1 uj ft. Továbbá kapható:

Valódi KORNENBURGI MARHA-POR, lovak, szarvasmarhák és juhok számára, egy csomag ára: 40 kr. uj pénzben

Valamint frís töltésű

Ásványvizek,

ugy mint: alapi, gleichenbergi, ivándai, türí, pilnai, karlsbadisch-brunn, karlsbad-mühlbrunn, marienbadi-kreuzbrunn, budai keserű és szelti kaphatók a legjutányosabb áron.

(996)

ÁSVÁNYGYÓGYVIZEK

gleichenbergi, ivándai, budai Adelheid forrasi, szelti, kaphatók, és egyéb mindenemü gyógyvizekre rendelkezést elfogad, Kolozsvártt Kozák Ede „KATONA” című fűszerkereskedésében.

(3—3)

(3-3) 9 (rakor, Nagy-Enyeden a Miriszló utcában a collegium rendes udvarbírói szállásán. nyilvános árverés utján 4 évre, azaz 1864-dik év április hónap 24-dik napjáig, a tő bet igérőnek haszonbérbe fog adadni.

Kikáltási ár 500 uj forint, melynek 10 per-centjét minden árverező a collegiumi pénztárnok kezé alá köteles leend az árverés kezdete előtt letenni; írásbeli ajánlatok is (offert) elfogadhatnak.

A haszonbérbe adási feltételek, valamint a jóság mennyiségéről, minőségéről törvényesen készült leltár a haszonbérbe adás napja előtti napok alatt, Nagy-Enyeden alólírtnál mindenki által megtekinthetők. S ugyan nála, az egész jóság állásáról tiszta tudomás szerezhető Nagy-Enyed, június 28-án, 1860.

FOSTÓ FERENCZ,

nagy-enyedi ev. ref. collegium curátora.

(1006)

(3—3)

Hunyad-megyében Hátszeg v. dékén a puji kerületben Buda Miklósnak galaczi és borbátvízi részjóságai több ékre haszonbérbe kiadandók. Értekezhetni Kolozsvártt közép-utcában 541 sz. alatti háznál és Galacson a tulajdonossal.

SIEBENBÜRGENS

geographisch-, topographisch-, statistisch-, hydrographisch- und orographisches

LEXICON

mittelst eines Versuchs seiner Landkarten Beschreibung, bearbeitet und alphabetisch geordnet von

IGNAZ LENK

von

Treuenfeld,

4 kötet 10 uforint.

A KÖZJEGYZŐSÉG INTÉZETÉNEK

ismertetőse

Az 1855 május 21-dikén kelt jegyzői rendtartás, az 1858 február 7-én kelt császári nyiltparancs, és a jegyzői irományok által bebizonyított követelések behajtása végett eljárás tárgyában 1858 február 16-kán kelt igazságügyminiszteri rendelet nyomán közli Török Dani cs. k. közjegyző. Székhelye Nagy-Enyed a károlyi fejevári kerületben. Ára 10 kr.

KISFALUDY KÁROLY minden munkái, uj, olesó és teljes kiadásban. 8 kötet ára csinosan fűzve 4 uj forint.

ARANY JÁNOS kisebb költeményei, második kiadás. 2 kötet ára fűzve 2 ft 50 kr. uj.

B. EÖTVÖS JÓZSEF felelete. B. Kemény Gábor néhány szavára. Ára 60 uj kr.

AZ EV. REF. FÖTANODA KÖNYVTOMDÁJA. (Belső farokszalag 71 sz.)

Ma számunkhoz: „FÖLHIVÁS az idei KOLOZSVARI TERMÉNY-TÁRLATRA” van mellékelve.